

Ζωή Τσόκανου

«Μπορούμε το ακατόρθωτο»

Η καλλιτεχνική διευθύντρια της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης μιλάει για τη συναυλία του συνόλου στο Ηρώδειο και κάνει έναν απολογισμό της μέχρι σήμερα θητείας της

Η συναυλία της ΚΟΘ υπό τη Ζωή Τσόκανου θα δοθεί στις 16/7 στο Ηρώδειο (στις 21.00). Το πρόγραμμα περιλαμβάνει το Κοντσέρτο για βιολοντσέλο σε σι ελάσσονα, έργο 104 του Ντβόρζακ (σολίστ ο Ντάνιελ Μίλερ-Σοτ) και τη Συμφωνία αρ. 5 σε ρε ελάσσονα, έργο 47 του Σοστακόβιτς.

ΤΗΣ ΓΕΜΑΣ Μ. ΤΟΥΛΑΤΟΥ

Η Ζωή Τσόκανου απομονώνει να διευθύνει την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης στο Ηρώδειο. Η καλλιτεχνική διευθύντρια της ΚΟΘ θα εμφανιστεί στο πόντιο του συνόλου για πρώτη φορά στην Αθήνα σε μια συναυλία η οποία σηματοδοτεί ταυτόχρονα και το ντεμπούτο της ως αρχιμουσικού στο ρωμαϊκό ωδείο. «Παλαιότερα είχα τραγουδήσει, ως μέλος της Χορωδίας Θεσσαλονίκης, αλλά δεν έχω διευθύνει ποτέ» εξηγεί. «Για την ορχήστρα», συνεχίζει, «κάθε εμφάνιση στο Φεστιβάλ Αθηνών είναι μεγάλο γεγονός. Η περυσινή συναυλία, η οποία μάλιστα ερχόταν ύστερα από κάποιο διάστημα απουσίας από τη διοργάνωση, ακυρώθηκε λόγω καιρού. Εφέτος ελπίζω να πάνε όλα καλά. Το πρόγραμμα είναι πολύ δυνατό, έργα Ντβόρζακ και Σοστακόβιτς, ενώ σολίστ στο βιολοντσέλο είναι ο Ντάνιελ Μίλερ-Σοτ, από τους κορυφαίους βιρτουόζους της γενιάς του. Τόσο εκείνος όσο και εγώ εκπροσωπούμε μια νέα γενιά καλλιτεχνών και θέλουμε να πιστεύουμε ότι φέρνουμε νέο αέρα».

Μετράει έναν μόλις χρόνο στην καλλιτεχνική διεύθυνση της ΚΟΘ, της ορχήστρας της πόλης της. Επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη, στην Ελλάδα, γενικότερα, ύστερα από μια αξιόλογη διαδρομή στο εξωτερικό όπου συνεργάστηκε με σημαντικά λυρικά θέατρα, ορχήστρες και μουσικούς. Πώς αποσιμά, άραγε, τον πρώτο αυτόν χρόνο; «Η αλήθεια είναι ότι το διάστημα είναι μικρό για να πει κανείς ότι γνωρίζει έναν καινούργιο οργανισμό. Είμαι χαρούμενη που δέχτηκα την πρόκληση, ήταν μια χρονιά γεμάτη. Επρεπε να μάθω πώς λειτουργούν τα πάντα, κι αυτό απαιτήσε πολλή ενέργεια

εκ μέρους μου. Μπορώ να πω πως είμαι σε καλό δρόμο. Ηδη λειτουργούν κάποια πράγματα, κάποια άλλα βρίσκονται στα σκαριά».

Αναφερόμενη στις προτεραιότητές της, λέει πως δόθηκε μεγάλη βάση στα εκπαιδευτικά προγράμματα, στην εξέλιξη του κοινού, αλλά και στις νέες φόρμες μείξης των τεχνών. Εν προκειμένω αναφέρει τη συνεργασία με τη Δραματική Σχολή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, αλλά και τη νέα σειρά μουσικής δωματίου για παιδιά η οποία επίκειται. Η ίδια και οι συνεργάτες της αναζητούν πάντα διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της συμφωνικής μουσικής (τη σύνδεσή της, π.χ., με την κωμωδία μέσω του πρότζεκτ «Stand up Symphony») πέραν της καθαυτής «κλασικής» πορείας. Ταυτόχρονα, σημαντική παράμετρος και επιδίωξη είναι η «έξοδος» της ορχήστρας σε άλλες πόλεις της Βόρειας Ελλάδας. «Είναι κρίμα ένα πρόγραμμα να παρουσιάζεται μια μόνο βραδιά στη Θεσσαλονίκη. Έχουμε κάμποσες κοντινές πόλεις σε απόσταση έως 100 χιλιάμετρα. Μπορούμε να κινηθούμε εύκολα... Θεωρώ πως έχουμε μεγάλη ευθύνη ως η μοναδική συμφωνική ορχήστρα στη Βόρεια Ελλάδα».

Ενθουσιασμός και προβλήματα

Ο ενθουσιασμός στη φωνή της είναι έκδηλος. Οπως λέει, πολλά πράγματα ήταν αυτά που την εξέπληξαν ευχάριστα στη διάρκεια αυτού του χρόνου. «Ο ενθουσιασμός στην Ελλάδα είναι τεράστιο κίνητρο. Με εντυπωσιάζει ο τρόπος που όταν συμβαίνει κάτι το οποίο μας εμπνέει, το κάνουμε ακόμη κι αν είναι η τελευταία στιγμή. Αυτό στο εξωτερικό δεν γίνεται. Εδώ ο στόχος ενώνει και φέρνει αποτέλεσμα. Πραγματικά, μπορούμε και το ακατόρθωτο...».

Παρ' όλα αυτά, τα προβλήματα και οι δυσκολίες δεν λείπουν. «Ένα μεγάλο θέμα για εμάς είναι ότι δεν έχουμε τον δικό μας χώρο συναυλιών» λέει η Ζωή Τσόκανου. «Έχουμε χώρο δοκιμών αλλά όταν έρθει η ώρα της συναυλίας πρέπει να αλλάζουμε χώρο κάθε φορά κι αυτό δημιουργεί πολλά προβλήματα, και καλλιτεχνικά και οικονομικά. Παράλληλα, το προσωπικό είναι λίγο, έχουμε κενά. Ερχόμενη από το εξωτερικό όπου κάποια πράγματα λειτουργούν διαφορετικά, εδώ αντιμετωπίσα μια άλλη κατάσταση. Γενικά, χρειάζεται υπομονή και επιμονή. Σιγά σιγά, όμως, ανοίγουν δρόμοι. Κάποιοι ανοίγουν αμέσως, για κάποιους άλλους γίνεται μια αρχή ώστε να ανοίξουν όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή στο μέλλον. Για μένα έχει μεγάλη σημασία να μένουμε σταθεροί στον στόχο μας, προσηλωμέ-

νοι. Ας αργήσουμε παραπάνω, κάποτε θα τον φτάσουμε. Το κύριο είναι να κρατάμε τη θέση, τη φλόγα μέσα μας. Είναι πολύ σημαντικό αυτό γιατί είμαστε μουσικοί».

Αναφερόμενη στην επιστροφή της στη Θεσσαλονίκη, λέει πως απ' τη μια πλευρά υπήρχε ο ενθουσιασμός του γυρισμού και μάλιστα με μια ιδιότητα θεσμική. Από την άλλη, βρίσκει πως η πόλη ύστερα από 15 χρόνια δεν είναι πλέον η ίδια. Την επισκεπτόταν, βέβαια, κατά διαστήματα, αλλά αναρωτιόταν πώς θα είναι η καθημερινότητα. «Δεν μπορώ να πω ότι βρήκα τον ίδιο ρυθμό που άφησα. Ακόμα ξαναγνωρίζω την πόλη μου. Βρίσκομαι σε διαδικασία επαναπατριισμού» σχολιάζει.

Πώς αντιμετωπίζει το γεγονός ότι δραστηριοποιείται σε δύο τομείς - στη διεύθυνση ορχήστρας αλλά και στη διοίκηση -, οι οποίοι θεωρούνται παραδο-

σιακά ανδροκρατούμενοι; «Και στους δύο τομείς αλλάζουν τα πράγματα ραγδαία» λέει. «Για μένα η διοίκηση είναι νέο κομμάτι, τώρα το μαθαίνω. Έχει μεγάλο ενδιαφέρον. Είναι το μέσον για να μπορέσει να γίνει η μουσική πραγματικότητα. Κάθε μέρα χρειάζεται να πάρω αποφάσεις για πολλά πράγματα. Να πω "ναι" ή "όχι". Από τη στιγμή που παίρνεις μια απόφαση πρέπει να πιστέψεις σε αυτήν και να την υπερασπιστείς, να την υποστηρίξεις».

Σε ό,τι έχει να κάνει με τη διεύθυνση ορχήστρας, λέει πως τα τελευταία 10 χρόνια έχουν γίνει μεγάλα βήματα. «Οχι ανταγωνιστικά σε σχέση με τους άνδρες, αλλά πλέον έχει έρθει η κατάλληλη στιγμή. Και πλέον, θεωρώ πως δεν είναι θέμα μια γυναίκα στο πόντιο. Σαφώς πρέπει να έχουμε τις ίδιες ευκαιρίες, αλλά στο τέλος μετράει η ικανότητα».

